ἄσκημο ἀγόρι ὁ Μπιάσκο· εἶχε μεγάλα μαῦρα μάτια γεμάτα μιὰν ἄγρια θλίψη, ἕνα εἶδος νοσταλγίας, μάτια ποὺ θύμιζαν φυλακισμένο ζῶο, κ' ἔπειτα εἶχε μιὰ γοητεία στὴ φωνή του, κάτι βαθὺ ποὺ δὲν εἶταν ἀνθρώπινο· δὲν εἶξερε οὔτε μελωδικότητες, οὔτε εὐστροφίες, οὔτε ἀπαλοσύνες. Ἐκεῖ ψηλά, μὲ τὶς καμπάνες του, μέσ' στὸν ἀπέραντο ἀέρα, στὸ ἀτελείωτο φῶς, στὴ μεγάλη μοναξιά, ἡ γλῶσσα ποὺ εἶχε μάθει εἶταν γιομάτη ἀντηχήσεις, μεταλλικοὺς φθόγγους κι' ἀπρόοπτες ἀγριεμάρες.

— Τί κάνεις Ζολφίνα ;

— Μαζεύω χόρτο γιὰ τὴν ἀγελάδα τοῦ μπάρμπα Μιχάλη, νὰ τί κάνω ! ἀπάντησε τὸ ξανθὸ κοράσι, ποὺ μὲ παλλόμενο τὸ στῆθος της ἔμενε σκυμμένη γιὰ νὰ μαζέψῃ τὸ χόρτο της.

— Ὦ Ζολφίνα, νιώθεις αὐτὴ τὴν ὥμορφη εὐωδιά. Εἴμουνα στὴν κορφὴ τοῦ καμπαναριοῦ, κύτταζα τὶς βάρκες ποὺ ὁ ἄνεμος ἀπ' τὴν Ἑλλάδα τὶς ἔσπρωχνε στὸ πέλαγο· καὶ πέρασες κάτω, πέρασες τραγουδῶντας τὸ «Ἄνθος τῆς Χλοῆς».

Σταμάτησε ἄξαφνα γιατὶ ἔννοιωσε κάτι νὰ τοῦ πνίγει τὸ λαιμό. Σώπασαν κ' οἱ δυὸ καὶ στάθηκαν ἀκούγοντας τὸ ἀργὸ θρόϊσμα τῶν καρυδιῶν καὶ τὸ μακρυνὸ μουρμούρισμα τῆς θάλασσας.

Ὁ Μπιάσκο, κατάχλωμος, ἔσκυψε τέλος κι' αὐτὸς πρὸς τὴ χλόη, καὶ, μέσα σ' αὐτὴ τὴ λάγνη δροσιὰ τῆς βλάστησης, τὰ χέρια του ζητοῦσαν τὰ χέρια τῆς Ζολφίνας, ποὺ εἶχε γίνει κόκκινη σὰν τὴ φωτιά.

— Θέλεις νὰ σὲ βοηθήσω ; τῆς εἶπε ἄξαφνα.

Δυὸ ὄμορφες σαῦρες ἐρωτευμένες διέσχισαν τὸ λειβάδι καὶ χάθηκαν πίσω ἀπὸ τοὺς φράχτες.

— Ἄφησέ με, ψιθύρισε ἡ φτωχὴ κόρη, μὲ μιὰ ἀδύνατη φωνή. Ἄφησέ με, Μπιάσκο !

Ἔπειτα σφίχτηκε ἀπάνω του, ἄφησε νὰ τὴ φιλήσῃ, τοῦ ἀνταπέδιδε τὰ φιλιά· καὶ τοῦ ἔλεγε «μή ! μή !» δίνοντάς του τὰ χείλη της, δυὸ χείλη κόκκινα κ' ὑγρὰ σαν τὰ σταφύλια.

***

Ἡ ἀγάπη τους αὔξανε μαζὶ μὲ τὸ χορτάρι καὶ τὸ χορτάρι ἀνέβαινε, ἀνέβαινε σὰν κῦμα· καὶ στὴ μέση αὐτῆς τῆς πράσινης παλίρροιας ἡ Ζολφίνα ὀρθὴ μ' ἕνα κόκκινο μαντῆλι, ἔμοιαζε σὰ μιὰ πλούσια παπαρούνα.

Μὰ ἕνα πρωῒ ποὺ ὁ Μπιάσκο τὴν περίμενε στὴν πηγὴ μ' ἕνα ὡραῖο μπουκέτο μὲ φρεσκοκομένα λουλούδια δὲ φάνηκε πουθενά. Εἶχε ἀρρωστήσει ἀπὸ βλογιά.

Ὁ δυστυχισμένος ὁ Μπιάσκο ! Ὅταν τὸ ἔμαθε ἔνοιωσε τὸ αἷμα του νὰ παγώνῃ καὶ κλονίστηκε πιὸ δυνατὰ ἀπὸ κεῖνο τὸ βράδυ ποὺ τοῦ εἶχε ξεσκίση ἡ «Λύκαινα» τὸ μέτωπο. Κι' ὡστόσο, ἔπρεπε ν' ἀνέβῃ στὸ καμπαναριὸ καὶ νὰ σπάσῃ τὰ χέρια του τραβῶντας τὰ σκοινιά, αὐτὸς ποὺ ἡ καρδιά του εἶταν γιομάτη ἀπελπισιά, μέσα στὴν ἀναμπουμποῦλα τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, μέσα σὲ μιὰ ἡλιοφώτιστη ἡμέρα εὐφρόσυνη, μὲ τὰ βάγια, μὲ τὰ λιβάνια, τὰ τραγούδια καὶ τὶς προσευχές, ἐνῶ ἡ φτωχή του Ζολφίνα ὁ Θεὸς ξέρει τὶ μαρτύρια, ὦ εὐλογημένη παρθένα, ὁ Θεὸς ξέρει ἰτὶ μαρτύρια ὑπόφερε.

Πέρασε μέρες τρομερές. Μόλις ἔπεφτε τὸ βράδι, ὁ Μπιάσκο, τριγύριζε γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς ἄρρωστης, σὰν τσακάλι γύρω στὸ νεκροταφεῖο· στεκότανε στιγμὲς κάτω ἀπὸ τὸ κλειστὸ παράθυρό της ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ μέσα καὶ μὲ τὰ μάτια φουσκωμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα κοιτοῦσε τοὺς ἴσκιους ποὺ περνοῦσαν πίσω ἀπὸ τὰ τζάμια, τεντώνοντας τ' αὐτί του, βάζοντας τὸ χέρι στὸ στῆθος του, ποὺ τοῦ τὸ ράγιζε ἡ ἀγωνία κ' ἔπειτα ἐξακολουθοῦσε νὰ τριγυρίζῃ σὰν τρελλὸς ἢ ἔτρεχε νὰ χωθῇ στὸ κελλί του· ἐκεῖ περνοῦσε τὶς ἀτελείωτες ὧρες τῆς νύχτας, κοντὰ στὶς ἀκίνητες καμπάνες, θανατωμένος ἀπὸ τὴν ἀπέραντη ἀγωνία του, πιὸ χλωμὸς καὶ ἀπὸ πτῶμα. Κάτω, μέσ' στοὺς πλημμυρισμένους ἀπὸ τὸ φεγγάρι καὶ τὴ σιωπὴ δρόμους, ψυχὴ ζῶσα δὲν περνοῦσε· μπροστά του ἡ θάλασσα θλιμμένη, γιομάτη ἀφρούς, τσακιζόταν μ' ἕνα μονότονο θόρυβο στὶς ἔρημες ὄχτες.

Κ' ἐκεῖ πέρα, κατ' ἀπ' αὐτὴ τὴ στέγη ποὺ μόλις διεκρινόταν, ἡ Ζολφίνα, ἀγωνιοῦσε στὸ θάνατο ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι της, ἄφωνη μὲ βοῦλες ποὺ ἔτρεχαν ἔμπυο ἀπάνω στὸ μαυριδερὸ πρόσωπό της.

Μόνο δύο ἢ τρεῖς φορὲς σήκωσε τὸ ξανθὸ κεφαλάκι της μὲ κόπο σὰ νἄθελε νὰ μιλήσῃ, ἀλλὰ τὰ λόγια της ἔμειναν στὸ λαιμό, ὁ ἀέρας ἄρχισε νὰ τῆς λείπει καὶ τὸ φῶς νὰ τὴν ἀφήνει. Ἐκούνησε τὰ χείλη της μὲ πνιγμένους ρόγχους σὰν ἀρνὶ ποὺ τὸ πνίγουν κ' ὕστερα πάγωσε.

***

Ὁ Μπιάσκο πῆγε νὰ δῇ τὴ φτωχή του πεθαμένη. Σὰν ἀποβλακωμένος, μ' ἀκαθόριστα βλέμματα, κύτταζε τὸ φέρετρο καταμυρωμένο ἀπὸ δροσερὰ λουλούδια κάτ' ἀπ' τὰ ὁποῖα ἄρχιζε ἡ σαπίλα τῶν νέων σαρκῶν τῆς ἀγαπημένης του. Ἐκύτταξε μία στιγμή, χωμένος στ' ἄλλο τὸ πλῆθος, κ' ἔπειτα βγῆκε. Ξαναγύρισε στὴ φωλιά του, ἀνέβηκε στὴ ξύλινη σκάλα ὡς τὴ μέση, ἔπιασε τὸ σκοινὶ τῆς Τραγουδίστρας, ἔκανε μιὰ θηλειά, τὴν πέρασε στὸ λαιμό του κι' ἀφέθηκε νὰ κρεμαστῇ στὸ κενό.

Οἱ σφαδασμοὶ τοῦ κρεμασμένου, εἶταν αὐτοὶ ποὺ ἔκαναν, μέσα στὴν σιωπὴ τῆς μεγάλης Παρασκευῆς, τὴν «Τραγουδίστρα» νὰ ἀφήσῃ μέσα σὲ μιὰ ἀστραπὴ φωτός, πέντ' ἕξη ἤχους ἀπροσδόκητους, ἀσημένιους, χαρμόσυνους· κ' ἕνα ὁμάδι χελιδόνια ξεπετάχτηκε ἄξαφνα ἀπὸ τὴ στέγη στὸν ἥλιο.

G. D'ANNUNZIO

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ

Η ΑΦΗΡΗΜΑΔΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Πολλοὶ ἀπ' τοὺς μεγάλους ἄνδρας ὑπῆρξαν τρομερὰ ἀφηρημένοι. Τόσον ἀφηρημένοι ποὺ ἂν δὲν ἦσαν σοφοὶ θὰ τοὺς περνοῦσε κανεὶς γιὰ ἠλιθίους !

Τέτοια ἀνέκδοτα ἀφηρημάδας ἀναφέρει πολλὰ ἡ ἱστορία. Κι' ἀρχίζουμε ἀπὸ τὸν ἡμέτερον Ἀρχιμήδην.

Σ' ὅλους εἶνε γνωστὸν τὸ ἐπεισόδιον τῶν τελευταίων στιγμῶν τοῦ βίου τοῦ μεγάλου Ἀρχιμήδους, τὸ ὁποῖον ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει. Τόσο ἦταν συγκεντρωμένος πνεύματι καὶ σώματι στὸς ἐρεύνας του ὥστε ὅταν μπῆκε στὸ σπουδαστήριό του ὁ στρατιώτης ποὺ τὸν ἐφόνευσε, τοῦ εἶπε τὸ περίφημο ἐκεῖνο : «Μὴ μοῦ τοὺς κύκλους τάραττε» !

Ὁ πολὺς τῆς Ἀγγλίας Νεύτων, ὅστις τιμήθηκε μάλιστα ἀπὸ τὸ ἔθνος του διὰ τοῦ ἀξιώματος τοῦ συμβούλου τοῦ στέμματος, τόσον ἦταν ἀπησχολημένος μὲ τὰ μαθηματικά, ὥστε λέγεται, ὅτι στὸ κοινοβούλιον δὲν ἄνοιξε οὔτε μιὰ φορὰ τὸ στόμα του παρὰ μόνον ὅταν παρακάλεσε κάποτε ἕνα κλητῆρα νὰ κλείσῃ ἕνα παράθυρον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐσχηματίζετο ρεῦμα ! (*)

Ἄλλοτε ὁ Νεύτων θέλοντας νὰ βράσῃ ἕνα αὐγὸ ἔρριξε ἀντὶ αὐτοῦ μέσα στὸ μπρίκι τὸ ρολόγι του, τὸ ὁποῖον ἦτο μεγίστης διὰ τὴν ἀκρίβειάν του ἀξίας ! Ἐννοεῖται ὅτι τὸ περίφημο αὐτὸ ρολόϊ ἔβρασε κι' ἔγινε σὲ χάλια!

Ὁ δὲ Amper ὁ διάσημος φυσικομαθηματικός, τοῦ ὁποίου ὁ ὁμώνυμος ἠλεκτρικὸς νόμος καὶ ἡ θεωρία τῶν ἠλεκτρικῶν ρευμάτων τόσην ἔχουν σπουδαιότητα ἐν τῷ ἠλεκτρισμῷ, ἀπεκαλεῖτο ἀπ' τοὺς συγχρόνους του «ὁ ἀφηρημένος» (le distrait) λόγῳ τῆς συχνῆς του ἀφηρημάδας. Μιὰ μέρα ὁ Ampére πηγαίνοντας νὰ παραδώσῃ τὸ τακτικό του μάθημα, βρῆκε στὸ δρόμο μιὰ πέτρα, τὴν ὁποίαν ἐπῆρε γιὰ νὰ ἐρευνήσῃ τὸς ὀρυκτολογικάς της ἰδιότητας. Ἔξαφνα ὅμως ἐνῷ περιεργάζετο θυμ ἤθηκε πῶς χασομέρισε. Ἀμέσως ἔβγαλε τὸ ρολόγι νὰ ἰδῇ τὴν ὥρα. Ἡ ὥρα φυσικὰ ἦταν περασμένη. Θυμωμένος τότε, ἀλλὰ κι' ἀφηρημένος, βάζει ἀντὶ τοῦ ρολογιοῦ τὴν πέτρα στὴν τσέπη τοῦ γιλέκου του καὶ ἐκσφενδονίζει τὸ ρολόγι του ὄντι τῆς πέτρας πέραν τοῦ φραγμοῦ τῆς γεφύρας τῶν Τεχνῶν !

Ὁ ἴδιος μετὰ τὸ πέρας ἑκάστου μαθήματος ἦταν πάλιν τόσον ἀφηρημένος ὥστε ἔχωνε στὴν τσέπη του τὸ κουρέλι, μὲ τὸ ὁποῖο καθάριζαν τὸν μαυροπίνακα, ἀφοῦ προηγουμένως σφούγγιζε μ' αὐτὸ τὴν μύτη του, νομίζοντας πῶς κρατεῖ τὸ μαντύλι του !

Ὁ αὐτὸς στάθηκε κάποτε πίσω ἀπὸ ἕνα ἁμάξι κι' ἄρχισε μὲ μιὰ κιμωλία στὸ χέρι νὰ ἐπιλύῃ ἐξισώσεις ἐπ' αὐτοῦ. Ἔξαφνα ὅμως τὸ ἁμάξι ξεκίνησε κι' ὁ Ampére ἄρχισε νὰ τρέχῃ ξοπίσω του συνεχίζων τὸ πρόβλημά του !!'

Ἐκτάκτου ἀστειότητος εἶνε καὶ τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον ἀποδίδεται σὲ κάποιον ἐπίσης μαθηματικόν. Ἐπρόκειτο νὰ τελέσῃ τοὺς γάμους του. Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν τρομερὰ ἀφηρημένος καὶ ἐφοβεῖτο μήπως τὸ λησμονήσῃ καὶ δὲν μεταβῇ πρὸς τοῦτο εἰς τὸ Τούρ, ὅπου θὰ ἐτελεῖτο τὸ μυστήριον, ἔγραψε στὸ σημειωματάριό του μὲ μεγάλα γράμματα : «Νὰ νυμφευθῶ, ὅταν διέλθω ἀπὸ τὸ Τούρ» !...

Σὲ μιὰ δημοσία διάλεξι ὁ καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν M. Zefebare ἀντιγράφων ἐπὶ τοῦ πίνακος ἐκ τῶν σημειώσεών του ἕνα πολὺ δύσκολο πρόβλημα, ἀντελήφθη ἔξαφνα ὅτι, αἱ σημειώσεις του δὲν ἦσαν πλήρεις. Τότε ἐστράφη πρὸς τοὺς ἀκροατάς του καὶ τοὺς εἶπεν ἀπαθέστατα : «Συγνώμην, κύριοι, ἐλησμόνησα στὸ σπῆτι τὸν παρονομαστήν !»

Ἕνεκα τῆς ἐκκεντρικότητος, τῆς ἀφηρημάδας καὶ τῶν παραδοξολογιῶν τῶν σοφῶν τούτων ἐπιστημόνων ὑπῆρξεν ἐποχή, ἀναφέρει ὁ Aragi, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον θεωρηθῆ ὑπὸ τῶν κοινῶν ἀνθρώπων ὡς ὄντα ἰδιαιτέρας φύσεως καὶ ἀδέξιοι περὶ τὰ κοινωνικὰ καὶ βιωτικὰ ζητήματα. Γι' αὐτὸ θέλησαν νὰ τοὺς ἀποκλείσουν τῶν συναυλιῶν, τῶν χορῶν, τῶν δημοσίων θεαμάτων ὅπως ἀπεκλείοντο καὶ οἱ κληρικοί. Μαθηματικὸς νυμφευόμενος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐθεωρεῖτο σχεδὸν παραβάτης τοῦ νόμου !

Χαρακτηριστικὴ εἶνε ἡ ἀλληλογραφία μεταξὺ δύο μεγάλων μαθηματικῶν τῶν χρόνων ἐκείνων τοῦ D'Alembert καὶ τοῦ Zagrange, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ δεύτερος ἐνυμφεύθη μίαν συγγενῆ του. Τοῦτο μαθὼν ὁ D'Alembert ἔσπευσε νὰ γράψῃ πρὸς τὸν συνάδελφόν του :

«Πληροφοροῦμαι, ὅτι προέβητε εἰς πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ἐμεῖς οἱ φιλόσοφοι καλοῦμεν σάλτο μορτάλε. Ἕνας μέγας μαθηματικός, ὅπως σεῖς, ὀφείλει πρὸ παντὸς νὰ γνωρίζῃ νὰ εὑρίσκῃ τὴν εὐτυχίαν του διὰ τοῦ ὑπολογισμοῦ !» Εἰς ταῦτα ὁ πανταῶν ὁ Zagrange ἔγραφε : Ἀγνοῶ ἂν καλῶς ἢ κακῶς ἔπραξα νυμφευθείς. Ἐφρόντισα νὰ κάμω ὅτι ἔκαμα χωρὶς νὰ χρονοτριβῶ εἰς σκέψεις, γιὰ νὰ μὴν πάθω ὅτι ἔπαθε καὶ ὁ μακαρίτης Λεϊβνίτιος, ὁ ὁποῖος ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς σκέψεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ γάμου, δὲν ἠδυνήθη ποτὲ νὰ καταλήξῃ εἰς ὡρισμένην λύσιν. Ὁμολογῶ, ὅτι οὐδέποτε ἐπόθησα τὸν γάμον, ἀλλ' αἱ περιστάσεις μὲ ὤθησαν νὰ νυμφευθῶ μίαν συγγενῆ μου, ἵνα ἁπλῶς τύχω τῶν περιθάλψεων καὶ ἔχω φροντιστὴν τῶν ἐμῶν πραγμάτων».

Ὁ Ξεχασμένος

(*) Σημ. «Μπουκέτου».—Θὰ ἦταν εὐχῆς ἔργον ἂν τὸν Νεύτωνα ἐμιμοῦντο καὶ οἱ Ἕλληνες πατέρες τοῦ Ἔθνους.